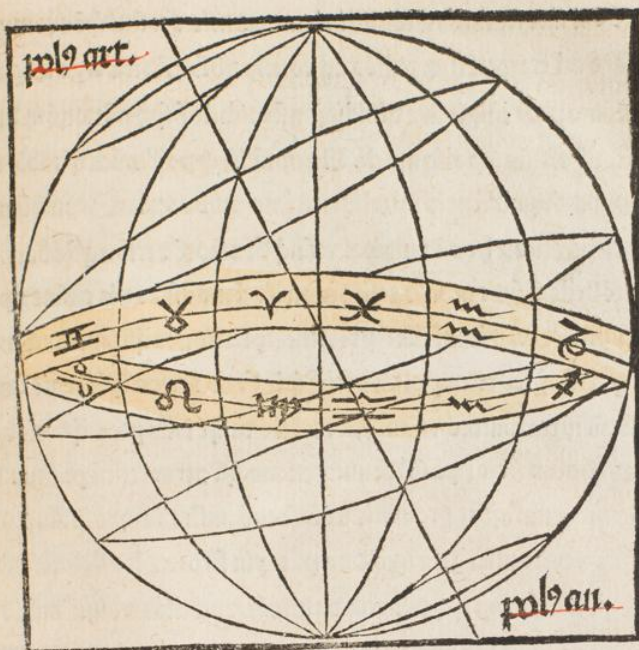

viciesimescēde q̄ mediū stadiū z terciā partē vni⁹ stadij tenotant. Et dicta. 8. 0 j 8i. stadia z mediū. z terciā ps stad ij sunt diameter vel spissitudo terre. Preterea diameter terre aliter inuenit. Capiat ambitus terre. scz. 252000. z multiplicet p. 7. eo facto nūerus sequens producat. 1764000. q̄ p. 22. diuidatur. Et in numero quotiēte diameter terre pueniet scz. 8018i. stadia. 18. viciesimescēde vl mediū stadiū z terciā pars vnius stadij

Capitulū secūdu de circulis
ex q̄bo sphaera materialis pponitur. Et illa supercelestis que p istam
imaginatur componi intelligitur

Duū autem circuloꝝ ex
q̄bo sphaera pponit q̄dā sunt maiores. q̄dā minores vt
sensui p̄z. Maior eñ circuloꝝ in sphaera d̄: q̄ descriptus in
supficie sphaere sup ei⁹ centrū diuidit sphaerā in duo eq̄lia. Minor s̄o
q̄ descriptus in superficie sphaere eā nō diuidit in duo eq̄lia. s̄ in por
tiones ineq̄les. Inter circulos s̄o maiores. p̄mo d̄dm ē de eq̄noctiali

Quid est caplm scdm istius tractatus. In quo auctor de circu
lis ex q̄bo sphaera materialis pponit determinare. pponit. Nā p eaz
illa supercelestis pponi imaginat. Et habet partes duas principales
qz p̄mo determinat de circulis maioribz quo ad eoz noia z officia.
Secdo de circulis minoribz. q̄stū ad primū p̄mittit vnā diuisionem
q̄ valet ad ppositū. Secdo membra diuisionis ne videat laborare
in terminis ignotis declarat. primū ibi. Maior aut. Secundū ibi
Minor vero. Littera in se est plana

Quod igitur equinoctialis circulus quidam dividens spheram in duo equalia
 secundum qualiter sui partem equedistant ab utroque polo **E**t dicitur equinoctialis
 quoniam quando sol transit per illum quod est bis in anno in principio arietis. scilicet in prin-
 cipio librae. est equinoctium in universa terra **U**n etiam appellatur equator diei
 et noctis. quod adequat diem artificialem nocti **E**t dicitur cingulum primi motus
Un sciendum quod primus motus dicitur motus primi mobilis. hoc est nonne spheram si-
 ve celi ultimi quod est ab oriente per occidentem rediens iterum in orientem. quod etiam
 dicitur motus rationalis. ad similitudinem motus rationalis quod est in microcosmo
 id est in homine. scilicet quando fit consideratio a creatore per creaturas in creato-
 rem ibi sistendo. **S**ecundus motus firmamenti et planetarum contrarius huic
 est ab occidentem per orientem iterum rediens in occidentem. qui motus dicitur

irrōnal' siue sensual' ad similitudinē motus microcosmi q̄ ē a corrupti-
bilitate ad creatorē itez rediēs ad corruptibilia. **Dicit** ergo cingul^o
p̄mi mot^o. qz cingit siue diuidit p̄mū mobile. s. spherā nonā in duo
eqlia eq̄ distās a polis mūdi. **Un̄** notādū qz pol^o mūdi q̄ nobis sp̄
apparet d̄: pol^o septētrionalis. arcticus vel borealis **Septētrional'**
d̄: a septētrione hoc ē a maiori visa. q̄ d̄: a septē z trion qd̄ ē bos. qz
septē stelle q̄ sunt in visa tarde mouēt ad modū bouis cū sint pp̄in-
que polo **Vel** dicunt ille septē stelle septētriones q̄ si septemtriones
eo qz terūt ptes circa polū **Arctic^o** qd̄ d̄: ab arctos qd̄ ē maior' visa
Est em̄ iuxta maiorē visam **Boreal'** s̄o d̄: q̄ ē i illa pte a q̄ venit bo-
reas **Polus** s̄o opposit^o d̄: antarcticus. q̄ si p̄tra arcticū positus. d̄:
z meridional'. qz ex pte meridiei ē. d̄: etiā australis. qz ē in illa parte
a qua venit auster **Ista** igit' duo p̄cta in firmamēto stabilia. dicū-
tur poli mūdi. qz spherē axem termināt. z ad illos voluit mūdus
q̄rū vnus sp̄ nobis apparet reliquus s̄o sp̄ occultat'. **Un̄** **Virgil^o**
in p̄mo georgicoz **Pic** vertex nobis sp̄ sublinis. at illū sub pedib^o
slyx atra vident manesqz profundi

¶ **Auto:** h̄ de circulo in sp̄ali determinat z p̄mo de eq̄noctiali **Notifi-**
cat em̄ ipm̄ **Primo** q̄ ad ei^o definitōem. **Secdo** q̄ ad ei^o diuersa noīa
Tercio inducit notabile de polis mūdi. **Quarto** loca eoz ondit p̄
dicū **Virgil^o** p̄firmādo **Primū** ibi. **Est** em̄ eq̄noctialis. scdm̄ ibi.
Et d̄: eq̄noctialis. terciū ibi. **Un̄** notādū qz pol^o. q̄rū. ibi. **Iste** aut'
duo p̄cta **Circa** terciū nota **Polus** est dictio equoca. nā pol^o q̄rūz
sumit p̄ toto celo. vt in sacra scriptura **Ascendit** polum. **Alio** mō
sumit. vt ē cardo celi z eo mō h̄ sumit. **Ite** l̄ra h̄z borealis australis
Pro q̄ nota qz poli nō solū a plagis vey etiā a vētis eoz noīa sum-
pserūt. **Nā** q̄rūoz p̄ncipales vel cardinales sunt v̄nti. s. sub sola-
nus ab oriēte. zephyrus ab occidēte. auster a meridie. inde d̄: polus
australis z boreas a septētrione inde d̄: pol^o borealis

¶ **Est** ali^o circuli in spherā q̄ interfecat eq̄noctialē z interfecatur

ab eodē in duas ptes eq̄les z vna ei⁹ medietas declinat ꝑsus septē
 trionē. alia ꝑsus austrū **E**t dicitur iste circulus ꝑodiacus a 30e qđ ē vita
 qđ fm motū planetarū sub illo ē oīs vita in rebz iferioribz. **U**el dicitur a
 zodiacion qđ est aīal. qđ cū diuidat in duodecim ptes eq̄les. q̄libet ps
 appellat signū. z nomē hz speciale a noīe alicui⁹ aīalis ꝑpter ꝑꝑri
 etatē aliquā ꝑueniētē tā ipi q̄z aīali. vñ ꝑpter dispōsm stellarū fixarū
 in illis ꝑtibz ad modū h̄mōi aīaliū. **I**ste ꝑo circul⁹ latie dicitur signifer
 qđ fert signa. vel qđ diuidit in ea. ab Aristotele ꝑo in libro de genera
 tione z corruptōne dicitur circul⁹ obliquus. vbi dicit qđ fm accessum z re
 cessum solis in circulo obliq̄ sūt ḡnatōes z corruptōes in rebz infe
 rioribz. **N**oīa autē signorū ordinatio z numer⁹ in hīs patent versu
 bus **S**ūt aries taur⁹ gemini cācer leo ꝑgo **L**ibraꝗ scorpi⁹ archite
 nēs caper āphora ꝑices. **Q**đlibet āt signū diuidit in .30. grad⁹ **U**n
 ꝑz qđ in toto ꝑodiaco sunt. 360. gradus **S**cđm āt astronomos itez
 q̄libet grad⁹ diuidit in .60. minuta. qđlibet minutū in sexaginta scđa
 qđlibet scđm in sexaginta tertia. z sic deinceps vsqz ad .jo. **E**t sicut di
 uidit ꝑodiacus ab astronomo. ita z q̄libet circul⁹ in sphaera siue ma
 ior sine minor in ptes ꝑsimiles **L**ū oīs etiā circul⁹ in sphaera ꝑter ꝑo
 diacū intelligat sicut linea vel circūferētia. solus ꝑodiac⁹ itelligitur
 vt superficies h̄ns ī latitudine sua duodecim grad⁹. de cuiusmodi gra
 dibz tā loquuti sum⁹ **U**n ꝑz qđ qđā mētunt in astrologia dicētes si
 gna eē q̄drata nisi ab utētes noīe idē appellēt q̄dratū z q̄drāgulū. si
 gnū eē hz grad⁹ .30. in lōgitudine. duodecim ꝑo in latitudine. **R**i
 nea āt diuidēs ꝑodiacū in circuitu ita qđ ex vna pte sui reliquat sex
 grad⁹. z ex alia pte alios sex. dicitur linea egyptica. qm̄ qm̄ sol. z luna
 sūt lineatr sub illa ꝑtingit eclip̄sis solis aut lune **S**olis. vt si fiat no

nilunium & luna interponat recte iter aspectus nostros & corpus solare.
Lune uti plenilunio. quoniam sol lune opponitur diametraliter. **U**n ecly-
 psis lune nihil aliud est quam interpositio terre iter corpus solis & lune
Sol quod semper decurrit sub ecliptica omnes alij planete declinant vel versus
 septentrionem vel versus austrum. quoniamque aut sunt sub ecliptica **P**ars 30
 graduum que declinat ab equinoctiali versus septentrionem dicitur septentrionalis. vel
 borealis vel arctica. **E**t illa sex signa que sunt a principio arietis usque in
 finem virginis dicuntur signa septentrionalia vel borealia **A**lia pars 30 dia-
 ci que declinat ab equinoctiali versus meridiem dicitur meridionalis vel australis
 vel antarctica. **E**t sex signa que sunt a principio libere usque in finem piscium
 dicuntur meridionalia vel australia. **Q**uoniam autem dicitur quod arietem est sol vel
 in alio signo. **S**ciendum quod hec propositio in summis partibus sub finem quoniam nunc acci-
 pimus signum. **I**n alia autem fecit dicitur signum pyramidis quadrilatera cuius ba-
 sis est illa superficies quam appellamus signum. vertex vero est in centro terre
Et finem hanc proprie loquendo possumus dicere planetas esse in signis. **T**ertio
 modo dicitur signum. ut intelligantur sex circuli transcurrentes super polos zodiaci. &
 per principia duodecim signorum. **I**lli sex circuli dividunt totam superficiem
 spherice in duodecim partes latas in medio. artiores vero iuxta polos 30
 graduum. & quilibet pars talis dicitur signum. & nomen habet speciale a nomine illius signi quod
 intercipit iter suas duas lineas. **E**t finem hanc acceptiorem stelle que sunt
 iuxta polos dicuntur esse in signis. **I**tem intelligatur corpus quoddam cui-
 us basis sit signum. finem quoniam nunc ultimo accepimus signum acumen vero
 eius sit super axem zodiaci. **T**ale igitur corpus in quarta fecit dicitur signum
 finem quam acceptiorem totus mundus dividitur in duodecim partes equi-
 les que dicuntur signa. & sic quicquid est in mundo est in aliquo signo

Autor in hoc loco de secdo maiori circulo determinat multas in
ducendo p[er]iculas Nam p[ri]mo determinat de noie illius circuli z in
terpratoe. scdo de diuisione eius q[ue] ad longitudine z etia latitudinez
tercio de via solis in p[ar]atōe ad alios planetas q[ue] latitudine q[ua]z
habere dicunt. quarto acceptōez signoz q[ua]druplicē assignat. **P**rimū
ibi. **E**st autē z ali[us] circulus. scdm ibi. **N**ota autē signoz. terciū ibi. **L**i
nea s[ec]o diuidēs. quartū ibi. **C**ū autē sol d[icitur] esse. **N**ota circa litterā
Inter signa zodiaci p[ri]mū signū ē aries. rō q[ui] sol iter p[er] eū faciēs calo
rem cū humore inferiorib[us] p[ro]ducit a q[ui] ē mot[us] vitalis g[er]atio z incre
mentū. z est natura igneus gustu amarus stature porrecte. **D**icit[ur] at
aries ad similitudinē. **Q**uia sicut aries in anteriori p[ar]te est fortior.
in posteriori debilior. ita etiā in p[ri]ma medietate ei[us] sol existēs debilior
calefacit in anteriori fortius. **S**cdm signū est taur[us] natura terreus
gustu acidus. **E**t recte sicut taurus forte est aial. ita fortius in eo q[ui]
in arte sol calefacit. **T**erciū signū ē gemini natura aereū gustu dul
ce caloris celi. **D**icit[ur] at gemini. q[ui] sol in eo s[er]uitē suā calefaciēdi ge
minat. **Q**uartū signū aquee nature gustu salsum z d[icitur] cancer. quia
in eo sol retrocedit vt cancer. **Q**uintū signū leo ignee nature coleri
cū gustu amax. **E**t q[ui] leo est aial multū forte colericū z iracundum
ita etiā sol in eo existēs forte adustiuā caliditate inducit **S**extū vir
go signū biptiē terre nature atq[ue] acidū gustu. sol ipsum corporalr
occupās facit terrā magis ad sterilitatē q[ue] fertilitatē declinare **E**o q[ui]
s[ec]o vt s[ec]o sterilis est. **S**eptimū libra signū tpatū natura aereum
gustu dulce. **E**t d[icitur] libra. q[ui] sol in eius p[ri]ncipio exis diem equat cuz
nocte. **O**ctauū signū est scorpi[us] flegmaticū gustu salsum **A**ial vene
nosum. lingit eū lingua z pungit cum cauda inducendo frigora so
le finē eius obtinēte **N**onū ex signis est sagittarius. est em̄ calidus z
siccus gustu amarus tela niuiū z silia frigiditatis offensua in nos
ē mittēs. **D**ecimū ē capcorn[us] signū natura frigidū atq[ue] sicū gustu
acidū. sol in eo corpaliter currēs sicut capcornus ad nost[er] incipit
ascendere hemisperiū. **U**ndecimū signū est aquarius. ipe aquolus
natura calidus z humid[us] dulcis gustu. sole eū occupate humidita
tis insluit multitudinē. eo q[ui] ex vna quā est effundēs **D**uodecimū
signū ē pisces. gustu salsum. natura aqueū frigidū z humidū. ideo
sol in eo exis frigiditate inducit atq[ue] humiditate. **E**x dictis accipit
diuersa signoz q[ua]litas **P**ro q[ui] nota scdo. q[ui] q[ua]tuor sunt triplicitates
in celo z a q[ua]libet p[ro]ponit seu efficit vna q[ua]litas vel p[er]plexio. vt p[er] se
quētia. **A**rchitenēs aries leo p[ri]mā triplicitata. **E**fficiūt taur[us] capcor
nus s[ec]o scdam. **U**rnaz cū geminis z libra triplicitas sit. **T**ercia
sed pisces z cācer scorpio quartā **I**gnea p[ri]ma daf. terrea scda p[er]bas.
Tercia sanguinea credatur aquatica quarta. **P**reterea nota ibi

Y

8

II

9

10

11

12

13

14

15

16

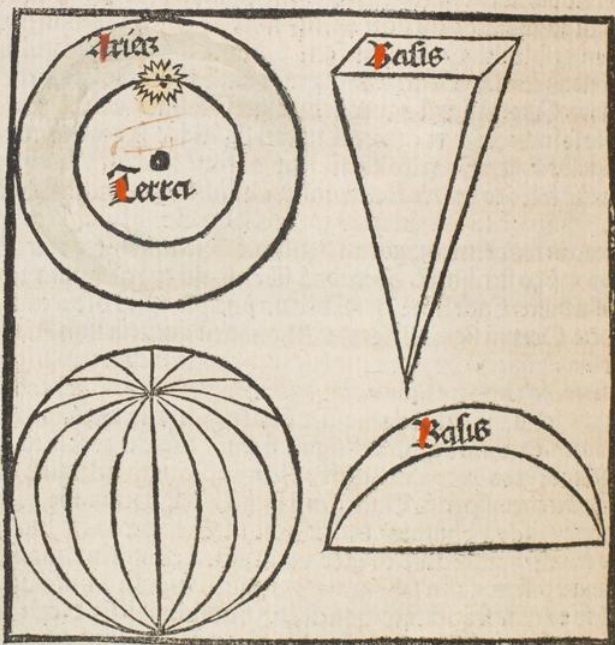
17

Septentrio

meridie

Trophimus q

Quilibet circulus ꝛc. Autōꝝ faciēs mētōem de latitudine zodiaci lo
 quit q̄tū ad applicatōem stellaz. Nā vt volūt auroꝝes nōnulli stel
 le a seinuicē distātes p sex grad⁹ adhuc applicatōem dicunt adinuicē
 ēē habere. Si em̄ p superficiē zodiaci intellexisset latitudinem verā tūc
 sibiꝝpsī tradidisset. ibi. In alia at̄ fecatōe ꝛc. Quia planeta declinās
 p sex grad⁹ nō maxime declinat ab edlyptica. immo ampli⁹ decli
 nat in latitudinē. pꝛ em̄ de marte ꝛ venere q̄ cū fuerint in opposito
 augis epicyculi. ꝛ cētꝛū epicyculi martis i auge equat̄is. veneris at̄
 in intersectōe vel capitis vel caude. Lis em̄ sic existētibꝛ maria lati
 tudo eoz est .7. graduū ꝛ .30. minutoꝝ vel paulomin⁹ maxime in ve
 nere. Ex q̄bꝛ accipit latitudinē zodiaci fore ad min⁹ q̄ndecim gra
 duā. ꝛ nō duodecim vt habet littera

Sunt aut̄ alij duo circuli maiores in sphaera q̄ dicunt̄ coluri
 quoz officū est distinguere solstitia ꝛ eq̄noctia. Dicūt aut̄ colur⁹ a
 colone grece qd̄ est mēbz. ꝛ vros qd̄ est bos siluester. qz quādamodū
 cauda bouis siluestris erecta q̄ est eius mēbzꝝm facit semicirculum

Colur⁹

et nō pfectū. ita colur⁹ apparet nob⁹ sp⁹ ipsectus. qm̄ solū vna eius
 medietas apparet. alia hō nob⁹ occultat. **C**olurus ḡ distinguēs sol
 stitia trāsit p polos mūdi. p polos zodiaci. z p maximas sol declina
 tiones. h̄ est p pmos gradus cācri z capcorni. **U**n̄ p̄mus punct⁹ cāz
 cri vbi colurus iste itersecat zodiacū d̄r p̄ctus solstici⁹ estiuale. qz
 qn̄ sol ē in eo. ē solsticiū estiuale. z nō p̄t sol mag⁹ accedere ad zenith
 capis nostri. **E**st autē zenith p̄ct⁹ i firmamēto directo supra posit⁹
 capitib⁹ nr̄is. **A**rc⁹ hō coluri q̄ itercipiē iter p̄ctū solstici⁹ estiuale. z
 eq̄noctialis. appellat⁹ maxia⁹ sol declinatio. **E**t ē fm̄ **P**tolomeū. 23.
 graduū z. 51. minutoz. **S**c̄dm̄ **A**lmeonē hō. 23. graduū. 33. minutoz
 Silt⁹ p̄m⁹ p̄ctus capcorni. vbi idē colur⁹ ex alia pte itersecat zodia
 cū. d̄r p̄ctus solstici⁹ hyemal⁹ z arc⁹ coluri interceptus iter p̄ctū il
 lū z eq̄noctiale d̄r alia maxia⁹ solis declinatio. z ē eq̄lis p̄ori **A**lter q̄
 dē colur⁹ trāsit p polos mūdi z p p̄ma p̄cta ariet⁹. z libze. vbi sunt
 duo eq̄noctia. vñ appellat⁹ colur⁹ distinguēs eq̄noctia. **I**sti autē duo
 coluri itersecat se sup polos mūdi ad angulos rectos spherales. **S**i
 gna q̄dē solsticioz z eq̄noctioz patent his h̄sib⁹. **D**ec duo solsticia
 faciūt cancer capcornus. **S**z noctes equant aries z libra diebz

Zenith

Autor postq̄z i p̄cedētib⁹ de duob⁹ circul⁹ maiorib⁹. s. eq̄noctiali at
 qz zodiaco determinat **I**n h̄ loco p̄nr de alijs duob⁹ circul⁹ maiorib⁹
 determinat q̄ coluri dicunt. **P**rimo interpretatōnem hui⁹ nois colurus
 oñdēs. **S**c̄do de vno qz coluro in sp̄ali determinat. **E**x p̄nti q̄dā
 incidētale de zenith capitis z maxia sol declinatōe iducit p̄pter quā
 declinatōem solsticia z eq̄noctia p̄tingūt. **N**ota circa h̄rām solsticiū
 d̄r q̄si solis statio. nō q̄ staret. s. qz i stib⁹ solsticioz nō p̄p̄t accedit
 nec lōgins a nobis remouet. **E**t h̄ solsticia z eq̄noctia variant vt
 supius oñsum ē. nihilomin⁹ iuxta viā vulgi vel cōem opinionē p/
 sequētia notant. **D**ec duo solsticia faciūt cancer capcornus **V**itus
 z lucia sunt duo solsticia **L**ibert gregori nox ē ad equata diei.

D iij.

omni latitudine zodiaci
 volit autem nonnulli de
 applicatōem dicunt etiam
 esse latitudinem variā
 Quia planeta declina
 ca immo ampl⁹ de
 iā fuerit in oppo
 site equāte. vntis a
 sic declinatōe manā lat
 paulo mag⁹ maxime in v
 re ad m̄d⁹ equatōem qz

afis

Palis

sphera q̄ dicitur
 ia. Dicit autē colur
 uelut qz p̄cedētib⁹
 in facie seminatōem

Meridianus

Horizon

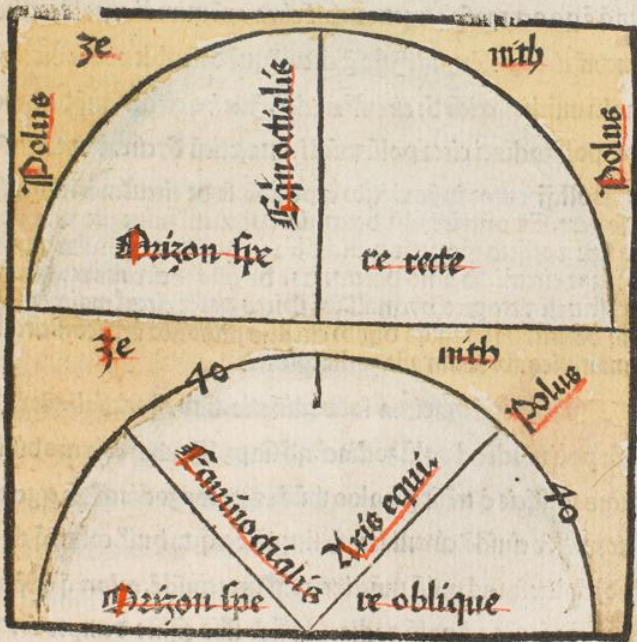
Sunt itez duo alij circuli maiores i sphaera. f. meridianus et horizon
Est at meridianus circulus quod transiens per polos mundi et per zenith capitis
 nostri **E**t dicitur meridianus quod ubique sit hodie. et in quocumque tempore anni quando sol mo-
 tu firmamenti pervenit ad suum meridianum est illi meridies. **L**ocum hunc dicitur
 circulus medij diei. **E**t notandum quod civitates que una magis accedit ad
 orientem quam alia habent diversos meridianos **A**rcus vero equinoctialis intercep-
 tus inter duos meridianos dicitur longitudo civitatum. **S**i autem due civitates
 eundem habeant meridianum tunc equaliter distant ab oriente et occidente **H**orizon
 vero est circulus dividens inferius hemispherium a superiori vnde appellatur ho-
 rizon id est terminator visus. **D**icitur etiam horizon circulus hemispherij ea-
 dem de causa **E**st autem duplex horizon. rectus et obliquus siue declivis **R**ectus ho-
 rizontem et sphaeram rectam habent illi que zenith est in equinoctiali. quod illorum hori-
 zon est circulus transiens per polos mundi dividens equinoctialem ad angulos re-
 ctos sphaerales. **U**nde dicitur horizon rectus et sphaera recta. **O**blivum hori-
 zontem siue declivem habent illi quibus poli mundi elevatur super horizontem. quoniam illo-
 rum horizon interfecat equinoctialem ad angulos imparos et obliquos. vnde dicitur ho-
 rizon obliquus et sphaera obliqua siue declivis. zenith autem capitis nostri semper est
 poli horizonis. **U**nde ex his patet quod quanta est elevatio poli mundi super hori-
 zontem tanta est distantia zenith ab equinoctiali. quod sic patet **A**u in quibus die
 naturali uterque color bis iungatur meridiano siue idem sit quod meridianus
 quod quod de vno parte et de reliqua Sumatur igitur quarta pars coluri distiguentis
 solstitia que est ab equinoctiali usque ad polum mundi. **S**umatur itez quarta pars
 eiusdem coluri. que est a zenith usque ad horizontem. cum zenith sit poli hori-
 zontis. **I**ste due quarta cum sint quarta eiusdem circuli. inter se sunt equaliter
 si ab equaliter equalia remanent vel idem cetero. residua erunt equalia. **D**eprout igitur cetero
 arcu. f. que est inter zenith et polum mundi residua erunt equalia. f. elevatio poli
 mundi supra horizontem et distantia zenith ab equinoctiali.

Quod postquam autem in precedentibus de quatuor circulis maioribus determinavit
Dicitur prout facit hoc de aliis duobus circulis maioribus. f. meridianum et horizon-
 zontem. **R**ecurva quae determinat de quatuor facit **P**rius determinat de circulo

meridianus. f. qui
 est in recto et obliquo
 meridianus qui supra
 meridianus caput
 fuerit orientem i
 lium et occidit
 secundum hunc
 motum. **D**istinctio
 meridiana que videtur
 pueris ad terminos
 equinoctialem dividit
 rectum equinoctialem
 siue habet diametrum
 huius mundi vel hanc
 hanc hanc vel hanc
 hanc hanc hanc hanc
 hanc hanc hanc hanc

meridiano. ibi **S**ūt iterū. **S**ēdo iducit notabile de diuersis meridiano. ibi **E**t notādū. **T**ertio facit expōnem de circulo horizōte. et eū in rectū et obliquū diuidit. ibi. **H**orizō 30. **Q**uarto vnā p̄lonē p̄mittit quā sup̄pōe p̄missa p̄bat ibi. **U**n̄ sp̄ ex his p̄s. **N**ota circulū meridianū cupiēs iuenire v̄l lineā meridianā tali via p̄cedat. describat vnū circulū i plano ad eq̄distātiā horizōti. in cui⁹ cētro figat stylū ita vt cacumē styli eq̄liter a circūferētiā circuli distet **E**t sic illius lōgitudis styl⁹ vt umbra ei⁹ breuissima q̄ fit i meridiē itra circulū terminet **O**bseruet itaq; duas styli umbras eq̄les aī meridianā et p̄ meridianā. q̄z videlicet v̄traq; ad circūferētiā desinat. faciatq; duob; p̄ctis ad terminos umbrarū arc⁹ inter dictos terminos itercept⁹ iū eq̄s p̄tes diuidat. **E**t punct⁹ mediē icisionis cū cētro circuli p̄ lineā rectā copulet. **N**ā ea sic p̄tracta erit lineā quā q̄rebat meridianā. **E**t lineā habitā q̄rens cūq; umbra styli altero die aut dieb; sequentib; illā diuisionē v̄l lineā tetigerit talis h̄z meridiē. **V**alēt em̄ hic circulus p̄mo vt lōgitudinē ab vna ciuitate in aliā sciam⁹. **S**ēdo vt t̄ps eclip̄sis solis v̄l lune cognoscām⁹ idē vel diuersum

Dicto de sex circulis maioribus dicendum est de quattuor minoribus.
Notandum igitur quod sol exiens in primo puncto cancri. siue in puncto solsticii
estiuales. raptu firmamenti describit quedam circulum qui ultimo descri-
ptus est a sole ex parte poli arctici. **U**n appellatur circulus solsticii estiuales
ratione superioris dicta. vel tropicus estiuales a tropos quod est uersio. quia tunc sol
incipit se uertere ad inferius hemispherium et recedere a nobis. **S**ol iterum
exiens in primo puncto capricorni siue solsticii hyemalis. raptu firmamenti
describit quedam circulum qui ultimo describitur a sole ex parte poli antarctici
Un appellatur circulus solsticii hyemalis. siue tropicus hyemalis. quia tunc
sol uertitur ad nos. **C**um autem zodiacus declinet ab equinoctiali. et polo 30/
diaci declinabit a polo mundi. **C**um igitur moueatur octaua sphaera et zodi-
acus qui est pars octauae sphaerae mouebitur circa aperturam mundi. et polo zodiaci
mouebitur circa pole mundi. **I**ste igitur circulus quem describit polo zodiaci cir-
ca pole mundi arcticum dicitur circulus arcticus. **I**lle igitur circulus quem describit
alter polo zodiaci circa pole mundi antarcticum dicitur circulus antarcticus.

Postquam autor in precedentibus expeditur se de circulis maioribus ipsi-
us sphaerae. **E**t praeteritum intendit determinare de circulis minoribus et de nomi-
bus situ et officio ipsorum. **E**t diuidit sphaeram in quattuor partes secundum quod quat-
tuor sunt circuli. **P**rimo determinat de duobus circulis tropico vi-
delicet estiuales et tropico hyemali. ibi **D**icto de sex circulis maioribus **S**e-
cundo determinat de alijs duobus circulis minoribus arctico. scilicet circulo
et antarctico. ibi **C**um autem zodiacus

Quanta est etiam maxima solis declinatio. scilicet ab equinoctiali. tanta est di-
stantia poli mundi ad pole zodiaci. quod sic patet. **S**umat colurus distin-
guens solsticia qui transit per polos mundi et polos zodiaci. **D**um ergo omnia
quae sunt in parte unius. et eiusdem circuli iterum sunt equales. quanta huiusmodi coluri qui est ab
equinoctiali usque ad pole mundi erit equalis quante eiusdem coluri qui est a primo
puncto cancri usque ad pole zodiaci. igitur ab illis equalibus dempto communi ar-

tu q̄ ē a p̄mo p̄ucto cācri vsq; ad polū mūdi. residua erūt eq̄lia. scz
 maxia solis declinatio. z distātia poli mūdi ad polū zodiaci. **Lū** autē
 circul⁹ arctic⁹ fm quālibet sui partē eque distet a polo mūdi. p̄ q̄ illa
 ps coluri q̄ ē inter p̄mū p̄uctū cācri z circulū a reticū fere est dupla
 ad maximā sol declinatōem. siue ad arcū eiusdē coluri q̄ itercipit in
 ter circulū arcticū z polū mūdi arcticū. q̄ etiā arc⁹ eq̄lis ē maxime so
 lis declinatōni. **Lū** em̄ colur⁹ iste sicut alij circuli in sphaera sit. 360.
 graduū q̄rta ei⁹ erit. 90. graduū. **Luz** igit̄ maxima solis declinatio
 fm **P**tolomeū sit. 23. graduū z. 57. minutoz z totidē graduū sit
 arc⁹ q̄ ē iter circulū arcticū z polū mūdi arcticū. si ista duo sil iūcta
 q̄ fere faciūt. 48. grad⁹ subtrahant̄ a. 90. residuū erūt. 42. grad⁹ q̄
 tus ē arcus coluri q̄ ē inter p̄mū p̄uctū cācri z circulū arcticū. Et sic
 p̄ q̄ ille arcus fere duplus ē ad maximā solis declinatōem

Autor in h̄ loco quāsdā p̄portōes arcuū iducit p̄ modū corol
 lary. Et diuidit littera in partes duas. p̄ma ibi. Quāta ē em̄ maxi
 ma solis declinatio. scda ibi. **Lū** autē circulus arcticus

Notādū q̄ eq̄noctial⁹ cū q̄ttuoz circul⁹ minorib; dicūt̄ q̄nq; pa
 ralelli q̄si eq̄distātes. nō q̄ q̄tū p̄mus distat a scdo. em̄ scds distet
 a tertio. q̄ h̄ falsum ē sicut iā patuit. s; q̄libet duo circuli simul iun
 cti fm quālibet sui partē eque distāt ab iūicē z dicunt̄ paralell⁹ eq̄
 noctial⁹. paralell⁹ solsticiū estiuā. paralell⁹ solsticiū hyemal⁹. paralel
 lus arctic⁹ z paralell⁹ antarctic⁹. **N**otādū etiā q̄ q̄ttuoz paralelli
 minores. s; duo tropici z paralell⁹ arctic⁹ z paralell⁹ antarctic⁹ di
 stinguūt̄ i celo q̄nq; zonas siue regiones. vñ sigili⁹ georgicis. **Q**uin
 qz tenēt celū zone. qz vna corusco **S**p sole rubēs z torrida sp ab ig
 ne ē. **D**istinguūt̄ etiā totidē plage i terra directe p̄dictis zonas suppo

ste. vii **Q**uidi^o pmo metamorphoseoz. **T**otidēq; plage tellure p̄
munt i orbē. **Q**uaz q̄ media ē nō ē habitabil' estu **T**ix regit alta du
as. totidē inter vtrasq; locauit. **E**xperiemq; dedis mixta cuz frigore
flāma. **N**lla igit̄ zona q̄ est inter duos tropicos d̄r inhabitabilis p
pter calorē solis discurretis sp̄ inter tropicos. **S**ilr plaga terre illi
directe supposita d̄r inhabitabil' ppter calorē solis discurretis su
pillā. **I**lle s̄o due zone q̄ circūscribunt̄ a circulo arctico. z circulo
antarctico circa polos mūdi. inhabitabiles sunt. ppter nimā frigi
ditatē. qz sol ab eis maxime remouet̄. **S**ilr intelligēdū ē de plagis
terre illis directe suppositis. **I**lle autē due zone quaz vna est inter
tropicū estiuale z circulū arcticū. z reliq̄ q̄ est iter tropicū hyemalē
z circulū antarcticū. habitabiles sunt z temperate caliditate torride
zone ex̄t̄is iter tropicos. z frigiditate zonaz ex̄tremaz q̄ sunt cir
ca polos mūdi. **N**ō itellige de plagis terre illis directe suppositis

Autoz in h̄ loco duo notabilia itroducit. **I**n pmo exponit eq̄
distat̄ia q̄ttuoz circuloz. z ex ea re eos paralellos nominās. **I**n sc̄do
q̄nq; zonas celi p̄ dictos paralellos distinctas dat̄ itelligere z toti
dē plagas terre zonis p̄notatis subiectas. **P**rimū ibi. **N**otandū q̄
eq̄noctualis. sc̄dm̄ ibi. **N**otandū etiā q̄ q̄ttuoz paralelli. **N**ō nota
zona circa tram̄ nūp̄it aliud ē q̄ ps celi inter duos circulos parale
los itercepta. **S**z plaga ē ps terre vni zone in celo supposita.

Silr
fines vni
mos. **S**
z colonicos. **S**
q̄nq; vel stelle **S**
h̄ in p̄t̄a die arcticā
z colonicā. **S**
pala z quōdamo
zur. vbi d̄t̄uratio